

(Návrh)

ZÁKON

z ... 2022

o profesionálnych umelcoch a iných profesionáloch v kultúre a o zmene zákona č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 40/2015 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Profesionálny umelec

- (1) Profesionálnym umelcom je fyzická osoba, ktorá vykonáva činnosť v niektorej z oblastí umenia, a to literatúra, vizuálne umenie, hudobné umenie, divadelné umenie, hudobno-dramatické umenie, tanečné umenie, audiovizuálne umenie alebo iná forma umenia (ďalej len „umelecká činnosť“) a ktorá
 - a) spĺňa odborné predpoklady,
 - b) z tejto činnosti dosahuje peňažný príjem alebo v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie profesionálnych umelcov¹⁾ dosiahla z tejto činnosti peňažný príjem a je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou;²⁾ splnenie podmienky peňažného príjmu sa nevyžaduje u fyzickej osoby, ktorá spĺňa odborný predpoklad podľa odseku 3 písm. b),
 - c) túto umeleckú činnosť vykonáva alebo v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie profesionálnych umelcov vykonávala v povolání uvedenom v zozname povolání profesionálnych umelcov a
 - d) je zapísaná v evidencii profesionálnych umelcov.³⁾
- (2) Profesionálnym umelcom je aj fyzická osoba, ktorá
 - a) vykonávala umeleckú činnosť v povolání uvedenom v zozname povolání profesionálnych umelcov,
 - b) z výsledkov tejto činnosti dosahuje peňažný príjem alebo v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie profesionálnych umelcov dosiahla z výsledkov tejto činnosti peňažný príjem a je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou a
 - c) je zapísaná v evidencii profesionálnych umelcov.
- (3) Odbornými predpokladmi na účely tohto zákona sú
 - a) praktický výkon umeleckej činnosti počas aspoň 365 dní v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie profesionálnych umelcov,
 - b) dosiahnuté vzdelanie, ak odsek 4 neustanovuje inak, a to

¹⁾ § 5 ods. 2 zákona č. .../2022 Z. z. o Komore profesionálnych umelcov a iných profesionálov v kultúre a o zmene a doplnení niektorých zákonov

²⁾ § 2 písm. d) prvý bod zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 5 zákona č. .../2022 Z. z.

1. najmenej vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v študijnom odbore umenie, architektúra a urbanizmus, vedy o umení a kultúre, mediálne a komunikačné štúdiá alebo filozofia alebo
 2. úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania umeleckej činnosti, v ktorom osoba vykonáva umeleckú činnosť alebo
- c) zápis osoby v príslušnej komore zriadenej osobitným zákonom.⁴⁾
- (4) Dosiahnuté vzdelanie podľa odseku 3 písm. b) ako odborný predpoklad sa u osoby nezohľadňuje po uplynutí troch rokov od ukončenia štúdia.
- (5) Ak osoba počas obdobia podľa odseku 3 písm. a) preukázateľne čerpá alebo čerpala materskú dovolenku alebo rodičovskú dovolenku, obdobie podľa odseku 3 písm. a) sa predlžuje o čas trvania tejto materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa vzťahuje obdobne na obdobie podľa odseku 1 písm. b) a c).
- (6) Profesionálny umelec môže vykonávať umeleckú činnosť
- a) v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu,
 - b) ako živnosť,⁵⁾
 - c) ako regulované povolanie,⁶⁾
 - d) ako inú samostatne zárobkovú činnosť, z ktorej dosahuje príjmy podľa osobitného predpisu⁷⁾ alebo
 - e) ako činnosť, z ktorej dosahuje príjmy podľa osobitného predpisu.⁸⁾

§ 2

Iný profesionál v kultúre

- (1) Iným profesionálom v kultúre je fyzická osoba, ktorá nie je profesionálnym umelcom a ktorá spĺňa tieto podmienky:
- a) praktický výkon činnosti v oblasti kultúry, umenia alebo kreatívneho priemyslu počas aspoň 365 dní v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie iných profesionálov v kultúre,⁹⁾
 - b) z činnosti podľa písmena a) dosahuje peňažný príjem alebo v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie iných profesionálov v kultúre dosiahla z tejto činnosti peňažný príjem a je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou,
 - c) činnosť podľa písmena a) vykonáva alebo v období troch rokov pred dňom podania žiadosti o zápis do evidencie iných profesionálov v kultúre vykonávala v povolání uvedenom v zozname povolání iných profesionálov v kultúre a

⁴⁾ § 24 až 30 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.

§ 1 až 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov v znení zákona č. 136/2010 Z. z.

⁵⁾ § 2 a 3 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 1 ods. 5, § 4 a 4a zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

§ 4 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1994 Z. z. v znení zákona č. 136/2010 Z. z.

⁷⁾ § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z.

⁸⁾ § 6 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z.

⁹⁾ § 6 ods. 2 zákona č. .../2022 Z. z.

- d) je zapísaná v evidencii iných profesionálov v kultúre.¹⁰⁾
- (2) Ak osoba počas obdobia podľa odseku 1 písm. a) preukázateľne čerpá alebo čerpala materskú dovolenku alebo rodičovskú dovolenku, obdobie odseku 1 písm. a) sa predlžuje o čas trvania tejto materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa vzťahuje obdobne na obdobie podľa odseku 1 písm. b) a c).
- (3) Iný profesionál v kultúre môže vykonávať činnosť podľa odseku 1 písm. a)
- a) v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu,
 - b) ako živnosť,⁵⁾
 - c) ako inú samostatne zárobkovú činnosť, z ktorej dosahuje príjmy podľa osobitného predpisu⁷⁾ alebo
 - d) ako činnosť, z ktorej dosahuje príjmy podľa osobitného predpisu.⁸⁾

§ 3 Osobitný príspevok

- (1) Komora profesionálnych umelcov a iných profesionálov v kultúre¹¹⁾ (ďalej len „komora“) rozhoduje o priznaní osobitného príspevku a vypláca osobitný príspevok.
- (2) Spevákovi, hráčovi na dychový nástroj a tanečníkovi, ktorý je divadelným umelcom¹²⁾ alebo hudobným umelcom,¹³⁾ patrí po skončení profesionálnej kariéry osobitný príspevok, ak spĺňa podmienky podľa odseku 4.
- (3) Profesionálna kariéra divadelného umelca alebo hudobného umelca je výkon divadelnej činnosti¹⁴⁾ alebo hudobnej činnosti¹⁵⁾ v pracovnom pomere alebo na základe zmluvy o dielo.¹⁶⁾
- (4) Oprávnená osoba podľa odseku 2 musí spĺňať tieto podmienky:
- a) bola zamestnancom štátneho divadla,¹⁷⁾ štátnej hudobnej inštitúcie,¹⁷⁾ divadla v pôsobnosti samosprávneho kraja,¹⁸⁾ hudobnej inštitúcie v pôsobnosti samosprávneho kraja¹⁸⁾ alebo právnickej osoby podľa osobitného predpisu¹⁹⁾ najmenej
 - 1. 25 rokov, ak ide o speváka alebo hráča na dychový nástroj,
 - 2. 20 rokov, ak ide o tanečníka,

¹⁰⁾ § 6 zákona č. .../2022 Z. z.

¹¹⁾ § 2 zákona č. .../2022 Z. z.

¹²⁾ § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹³⁾ § 9 písm. a) zákona č. 103/2014 Z. z.

¹⁴⁾ § 2 ods. 1 zákona č. 103/2014 Z. z.

¹⁵⁾ § 2 ods. 2 zákona č. 103/2014 Z. z.

¹⁶⁾ § 631 až 643 Občianskeho zákonníka.

¹⁷⁾ § 5 zákona č. 103/2014 Z. z.

¹⁸⁾ § 6 ods. 1 zákona č. 103/2014 Z. z.

¹⁹⁾ § 5 ods. 1 písm. q) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- b) nie je poberateľom
 - 1. starobného dôchodku,
 - 2. predčasného starobného dôchodku,
 - 3. invalidného dôchodku,
 - 4. výsluhového dôchodku,
 - 5. úrazovej renty,
 - 6. dávky v nezamestnanosti,
 - 7. príjmu z pracovného pomeru za činnosť, ktorá je zhodná s činnosťou, za ktorú si uplatňuje nárok na priznanie osobitného príspevku,
 - c) nebol s ňou skončený pracovný pomer okamžite alebo výpoveďou z dôvodov, pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer alebo pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny,
 - d) v čase podania žiadosti o priznanie osobitného príspevku je profesionálnym umelcom.
- (5) Oprávnená osoba podľa odseku 2, ktorá spĺňa podmienky podľa odseku 4, si môže uplatniť nárok na osobitný príspevok na komore do jedného roka od skončenia pracovného pomeru u zamestnávateľa uvedeného v odseku 4 písm. a), inak nárok zaniká.
 - (6) Suma osobitného príspevku v príslušnom kalendárnom roku je 50% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.
 - (7) Komora vypláca osobitný príspevok mesačne pozadu.
 - (8) Podmienky podľa odseku 4 písm. a) až c) musia byť splnené počas celého obdobia vyplácania príspevku.
 - (9) Oprávnená osoba podľa odseku 2, ktorej bol priznaný osobitný príspevok, je povinná každoročne k 31. decembru preukázať komore, že spĺňa podmienky na trvanie nároku na osobitný príspevok, to neplatí pre podmienku podľa odseku 4 písm. d).
 - (10) Nárok na osobitný príspevok oprávnenej osobe uvedenej v odseku 2 zanikne priznaním starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, výsluhového dôchodku, úrazovej renty alebo dávky v nezamestnanosti alebo smrťou oprávnenej osoby. Nárok na osobitný príspevok oprávnenej osobe uvedenej v odseku 2 zanikne aj dňom pokračovania v profesionálnej kariére v pracovnom pomere.
 - (11) Oprávnená osoba uvedená v odseku 2 je povinná oznámiť komore do ôsmich dní zmeny skutočností rozhodujúcich pre trvanie nároku na osobitný príspevok. Ak oprávnená osoba nesplnila túto povinnosť alebo inak vedome spôsobilá, že osobitný príspevok bol vyplatený

neoprávnenne alebo v nesprávnej sume, je povinná osobitný príspevok alebo jeho časť vrátiť do jedného mesiaca po vyplatení.

- (12) Právo komory na vrátenie osobitného príspevku alebo jeho časti poskytnutých neoprávnenne alebo v nesprávnej výške sa premlčí, ak sa neuplatní do troch rokov odo dňa, keď komora zistila, že osobitný príspevok bol vyplatený neoprávnenne alebo v nesprávnej sume, najneskôr do desať rokov od výplaty osobitného príspevku.

§ 4

Znížený osobitný príspevok

- (1) Oprávnená osoba podľa § 3 ods. 2 si môže uplatniť nárok na znížený osobitný príspevok, ak je súčasne poberateľom
- a) invalidného dôchodku v sume nižšej, ako je suma osobitného príspevku určená podľa § 3 ods. 6, alebo
 - b) úrazovej renty v sume nižšej, ako je suma osobitného príspevku určená podľa § 3 ods. 6.
- (2) Nárok podľa odseku 1 si môže oprávnená osoba uplatniť do jedného roka od skončenia pracovného pomeru u zamestnávateľa uvedeného v § 3 ods. 4 písm. a), inak nárok zaniká.
- (3) Suma zníženého osobitného príspevku sa rovná rozdielu medzi sumou osobitného príspevku podľa § 3 ods. 6 a sumou invalidného dôchodku alebo úrazovej renty.
- (4) Ustanovenia § 3 ods. 7 až 12 sa vzťahujú na znížený osobitný príspevok primerane.

§ 5

Konanie o priznaní osobitného príspevku

- (1) Na konanie o priznaní osobitného príspevku a na konanie o priznaní zníženého osobitného príspevku sa vzťahuje správny poriadok.
- (2) Nárok na priznanie osobitného príspevku si uplatňuje oprávnená osoba podľa § 3 ods. 2 podaním písomnej žiadosti doručenej komore.
- (3) Žiadosť o priznanie osobitného príspevku obsahuje
- a) meno a priezvisko žiadateľa,
 - b) adresu trvalého pobytu žiadateľa,

- c) rodné číslo žiadateľa,
 - d) dobu zamestnania a vykonávanú činnosť počas doby zamestnania,
 - e) číslo účtu žiadateľa v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ak žiadateľ požaduje poukazovanie osobitného príspevku na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky.
- (4) Žiadateľ o priznanie osobitného príspevku je povinný priložiť k žiadosti doklady preukazujúce splnenie podmienok vzniku nároku na osobitný príspevok. Splnenie podmienok uvedených v
- a) § 3 ods. 4 písm. a) preukazuje žiadateľ potvrdením zamestnávateľa o dobe zamestnania a vykonávanej činnosti počas doby zamestnania,
 - b) § 3 ods. 4 písm. b) štvrtom bode preukazuje žiadateľ potvrdením útvaru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia,
 - c) § 3 ods. 4 písm. b) piatom a šiestom bode preukazuje žiadateľ potvrdením Sociálnej poisťovne,
 - d) § 3 ods. 4 písm. b) siedmom bode preukazuje žiadateľ čestným vyhlásením, že nie je v pracovnom pomere, alebo čestným vyhlásením, že v pracovnom pomere nevykonáva činnosť zhodnú s činnosťou, za ktorú uplatňuje nárok na priznanie osobitného príspevku,
 - e) § 3 ods. 4 písm. c) preukazuje žiadateľ potvrdením zamestnávateľa o dôvode skončenia pracovného pomeru.
- (5) Ak je žiadosť úplná a obsahuje všetky doklady preukazujúce vznik nároku na osobitný príspevok, kancelária komory²⁰⁾ rozhodne o priznaní osobitného príspevku do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti. V rozhodnutí o priznaní osobitného príspevku kancelária komory uvedie výšku priznaného osobitného príspevku, deň, od ktorého sa príspevok priznáva a splatnosť príspevku. Osobitný príspevok možno priznať najskôr od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po vydaní rozhodnutia.
- (6) O odvolaní proti rozhodnutiu kancelárie komory o nepriznaní osobitného príspevku rozhoduje predseda komory.
- (7) Ustanovenia odsekov 1 až 7 sa primerane vzťahujú na konanie o priznaní zníženého osobitného príspevku.

§ 6

²⁰⁾ § 13 zákona č. .../2022 o Komore

Spracúvanie osobných údajov

Komora je oprávnená spracúvať osobné údaje v rozsahu podľa § 5 ods. 3 na účel posúdenia žiadosti o priznanie osobitného príspevku a priznania osobitného príspevku.

§ 7

Splnomocňovacie ustanovenie

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom

- a) zoznam povolání profesionálnych umelcov,
- b) zoznam povolání iných profesionálov v kultúre,
- c) spôsob preukázania splnenia podmienok podľa § 1 ods. 1 písm. b) a c), ods. 2 písm. a) a b) a ods. 3 na účel zápisu osoby do evidencie profesionálnych umelcov,
- d) spôsob preukázania splnenia podmienok podľa § 2 ods. 1 písm. a) až c) na účel zápisu osoby do evidencie iných profesionálov v kultúre.

§ 8

Prechodné ustanovenia

- (1) Osobitný príspevok priznaný podľa doterajších predpisov sa považuje za osobitný príspevok podľa tohto zákona.
- (2) Na osobitný príspevok priznaný podľa doterajších predpisov sa vzťahuje § 3 ods. 6.
- (3) Ak bol osobitný príspevok priznaný podľa doterajších predpisov, od účinnosti tohto zákona sa na trvanie nároku na jeho vyplácanie vzťahujú podmienky a povinnosti podľa § 3 ods. 8 až 12.
- (4) Pri žiadosti o priznanie osobitného príspevku, o ktorej nebolo právoplatne rozhodnuté pred účinnosťou tohto zákona, sa postupuje podľa doterajšieho predpisu.

Čl. II

Zákon č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 40/2015 Z. z. sa mení takto:

1. V § 1 ods. 1 sa vypúšťa písmeno d).
2. V § 2 sa vypúšťa odsek 6.
3. § 12 až 14 sa vypúšťajú.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2023, okrem čl. I § 3 až 6 a 8 a čl. II, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024.